

ชื่อโครงการ การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนพื้นที่พิเศษอุทยาน

ประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร

แหล่งเงิน_สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ 2559 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 2,968,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559

คณะผู้วิจัย รศ.สุรศักดิ์ กังขา

ผศ.ดร.จตุรงค์ เลหาพะเพ็ญแสง

ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สิ้นธุภาค

อาจารย์ณัฐทัย จันเสน

ดร. ไพรัช วงศ์ยุทธไกร

อาจารย์ฐปณี รัตนถาวร

ผศ.พรจิต พิระพัฒน์กุล

นายธีระวัฒน์ แสนคำ

นายวิศาล ชูประดิษฐ์

นายโกวิท ขวัญศรีสุทธิ

อาจารย์วัชรพงษ์ ชุมดวง

รศ.ดร.ณัชวิชัย ติกุล

ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำผังแม่บทการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ตามแนวแกนอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร (Historical Corridor) 2) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางการปรับปรุงบรรยากาศในการรับรู้สุนทรีภาพของเมืองและการรักษาความงามและเอกลักษณ์ของเมืองประวัติศาสตร์ (Romantic City) 3) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เชื่อมโยงแหล่งมรดกโลก (World Heritage Cluster) 4) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางพัฒนา โครงข่ายการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เชื่อมโยงชุมชนประวัติศาสตร์ ชุมชนวัฒนธรรม ชุมชนตลาด และชุมชนริมน้ำ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งทางบกและทางน้ำ 5) ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดมาตรการทางกฎหมาย (Zoning Ordinance) ในการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองมรดกโลกที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตชุมชน 6) ศึกษา วิเคราะห์ นวัตกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมและเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อมรดกวัฒนธรรม 7) ศึกษาและพัฒนา แนวทางของสื่อสัญลักษณ์และผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างเอกลักษณ์ ส่งเสริมภาพลักษณ์ต่อชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว 8) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา กรมศิลปกร กลุ่มชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นทั้งการพัฒนาพื้นที่และการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถช่วยพัฒนาการท่องเที่ยว พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย -ศรีสัชนาลัย -กำแพงเพชรให้เป็นที่รู้จักได้มากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยได้ผลลัพธ์คือรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาแนวทางในการพัฒนาผังแม่บทใน 3 ขั้นตอนขั้นตอนที่ 1 การกำหนดภารกิจ โครงการ ที่วิเคราะห์ สถานการณ์ การท่องเที่ยวในปัจจุบันและการ เตรียม เอกสาร โครงการ (รายละเอียดเงื่อนไขของการอ้างอิง) สำหรับการพัฒนารูปแบบ การท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 2 รูปแบบแผนพัฒนาท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัย ต่อไปนี้: • การขนส่ง • ที่พัก ; • กิจกรรมการท่องเที่ยว ; • การพัฒนาผลิตภัณฑ์; • การแบ่งเขตการท่องเที่ยว • การตลาดและ ส่งเสริมการขาย • สถาบัน ; • สถิติและ การวิจัย • กฎหมาย และกฎระเบียบ ; และ • มาตรฐานคุณภาพ การบริการการท่องเที่ยว แผนจัดลำดับความสำคัญ การดำเนินการสำหรับแต่ละภาคส่วน และรวมถึงแผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพ การกำหนด บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้มีส่วนได้เสีย ต่างๆ รวมถึงระยะเวลา งบประมาณ ที่บ่งบอกถึง การตรวจสอบ แนวทาง และ เกณฑ์ความสำเร็จ

หมายเหตุ: แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ถูกบูรณาการกับหลักการ ประสาน ความร่วมมือ และการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 3 : การดำเนินงาน และการประเมินผล รูปแบบการท่องเที่ยว โดยการให้ ความช่วยเหลือด้านเทคนิค ให้แก่รัฐบาล ในการดำเนินการ ตามคำแนะนำ ลำดับความสำคัญของ แผนแม่บท

หมายเหตุ: สามารถยกระดับการพัฒนาการท่องเที่ยว ในระดับชาติ หรือ ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติดังนี้ : • การท่องเที่ยววิถีชนบท ; • การท่องเที่ยววิถีชุมชน ; • การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

• การท่องเที่ยว เชิงผจญภัย เช่นเดินป่า ภูเขา ; • การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ • การท่องเที่ยวแบบผจญภัย สปา ฯลฯ และเมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปประยุกต์ใช้สามารถได้ผลลัพธ์ ดังนี้ 1. ผังแม่บทการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ตามแนวแกนอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร (Historical Corridor) 2. มาตรการทางกฎหมาย (Zoning Ordinance) ในการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองมรดกโลกที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตชุมชน 3. แนวทางพัฒนานวัตกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อมรดกวัฒนธรรม และ 4. แนวทางการปรับปรุงบรรยากาศในการรับรู้สุนทรียภาพของเมืองและการรักษาความงามและเอกลักษณ์ของเมืองประวัติศาสตร์ (Romantic City) 5. แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เชื่อมโยงแหล่งมรดกโลก (World Heritage Cluster) 6. แนวทางของสื่อสัญลักษณ์และผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างเอกลักษณ์ ส่งเสริมภาพลักษณ์ต่อชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว 7. แนวทางพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงชุมชนประวัติศาสตร์ ชุมชนวัฒนธรรม ชุมชนตลาด และชุมชนริมน้ำ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งทางบกและทางน้ำ 8. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา กรมศิลปกร กลุ่มชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นทั้งการพัฒนาพื้นที่และการแก้ปัญหาต่างๆ

คำสำคัญ : ผังแม่บทการพัฒนา, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย – ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

This paper concentrates on the Master Plan Development on Creative Tourism Strategy for Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet model. The research methodology was mix research. The sample groups were composed of 5 local organizations and 30 local Community leaders of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet. The research methods were questionnaires and focus group technique. The statistics used were frequency, percentage, arithmetic means, and standard deviation. The research found that there are 3 steps of Master Plan Development on Creative Tourism Strategy for Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet model. The first step was a learning and acceptance process. The second step was to develop the Masterplan which was integrated with collaboration and Cooperation principles. The last step was evaluation achievement and satisfaction. Based on evaluation of the experts, the Master Plan Development on Creative Tourism Strategy for Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet model was highly appropriate. This study reviewed that local organizations and local Community leaders' satisfaction with the Master Plan Development on Creative Tourism Strategy for Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet model were also high because it was easy to utilize. Moreover, it was very effective to evaluate their progress throughout their learning process.

Keywords : Master Plan Development, Creative Tourism, Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet, Integrated, Sustainable

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากแหล่งทุน (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ผู้วิจัยขอขอบคุณ ที่สนับสนุนทุนวิจัย รวมถึง ผู้ประกอบการ ประชาชน ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

รศ.สุรศักดิ์ กังขาว

ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สิ้นธุภาค

อาจารย์ณธทัย จันเสน

ดร. ไพรัช วงศ์ยุทธไกร

อาจารย์ฐปณี รัตนถาวร

ผศ.พรจิต พิระพัฒนกุล

นายธีระวัฒน์ แสนคำ

นายวิศาล ชูประดิษฐ์

นายโกวิท ขวัญศรีสุทธิ์

อาจารย์วัชรพงษ์ ชุมดวง

รศ.ดร.ณัชชัญญ์ ติกุล

ผศ.ดร.ธเนศ ภิรมย์การ